

‘In ongenade’: rijk en indrukwekkend toneel

TONEEL

Voorstelling van Toneelgroep Amsterdam prikkelt het denken én het gevoel.

door **Rob Nederpelt**
e-mail: kunst@ed.nl

Hij heeft het goed voor elkaar, David Lurie. Als docent aan een universiteit in Kaapstad kan hij zich onkwetsbaar wanen voor de turbulente veranderingen in het nieuwe Zuid-Afrika. Maar hij over speelt zijn hand als hij te ver gaat met een van zijn studentes en aangeklaagd wordt. Hautain neemt hij ontslag en trekt in bij zijn volwassen dochter op het platteland. In haar huis worden ze overvallen en zwaar mishandeld door twee jonge zwarten. Dan kan Lurie zich niet langer verschuilen achter zijn ironie: hij moet de realiteit onder ogen zien. En pas nu, in nieuw verworven nederigheid, ontdekt hij wat mens-zijn is, en mededogen. Het sublieme boek ‘In ongenade’ (1999) van Nobelprijswinnaar J.M. Coetzee is door schrijver/ theater-

man Josse de Pauw soepel en adequaat voor toneel bewerkt.

Acteur Gijs Scholten van Aschat treedt op als de blanke docent Lurie, vaak in terugblik, als verteller. Zoals tijdens de geweldsscène, die hij intens tot leven brengt zonder dat er veel concreets te zien is. Hij draagt het verhaal met natuurlijk vakmanschap, van begin tot eind. Prachtig is hoe hij Lurie laat worstelen met zijn vaste overtuigingen wanneer permanente onzekerheid zich aandient.

Om hem heen cirkelt een tiental spelers die indringend overbrengen wat gastregisseur Luk Perceval voor ogen had. De voorstelling van Toneelgroep Amsterdam prikkelt het denken én het gevoel en maakt zo de artistieke kwaliteit letterlijk zichtbaar. Zoals bij de figuur van de sterke, aardse dochter (Jan-

ni Goslinga), die pal staat voor haar eigen keuzes.

Beeldbepalend zijn de vele levensgrote poppen die Katrin Brack op het toneel heeft gezet. Die overvloed aan zwarte mensen herinnert onophoudelijk aan de drukte en levendigheid van de opkomende wereld.

Er gaat zoveel om in deze magistrale, rijke toneelvertelling dat die nog lang in mijn hoofd is blijven woelen.

★★★★★

Voorstelling: ‘In ongenade’, naar J.M. Coetzee, door Toneelgroep Amsterdam. Bewerking: Josse de Pauw. Regie: Luk Perceval. In Parktheater Eindhoven op 24 en 25 januari.

Sergio Hasselbaink en Gijs Scholten
van Aschat in het toneelstuk
'In ongenade'.
foto **Jan Versweyveld**

